

ТРАЄКТОРІЯ ПОСИЛЕННЯ АРМІЇ

Президент Петро Порошенко поставив завдання розпочати серійне виробництво ракетного комплексу «Вільха» вже цього року. Про це він сказав 25 квітня на Херсонщині, де взяв участь у завершальних вогневих випробуваннях

«Чому це так важливо? Не тільки тому, що українська армія нарешті отримає високоточну зброю, яка значно підвищить ефективність дій підрозділів Збройних Сил. Це важливо й тому, що ракета «Вільха» зібрана

повністю з українських комплектувальних. Нам ніхто не може перешкодити виробляти цю високоточну зброю», — заявив Президент.

стор. 5

ТРАВЕНЬ • 2018

СОЛІДАРНІСТЬ

ПАРТІЙНА ГАЗЕТА

Валерій Власенко, м. Краматорськ:

Люди вже не бояться бойовиків, але страх перед політикою залишається

БОЙОВІ дії в Краматорську Донецької області, які тривали з квітня до липня 2014 року, залишили рубець на свідомості краматорців. Краматорськ пережив короткі, але запеклі бої. Далі тяжко входив у мирне життя – часом з недовірою та невпевненістю...

Як розбудовувався мир у цьому прифронтовому місті і чим Краматорськ живе сьогодні, кореспондентів газети розповів депутат фракції «Солідарність» у міській раді Валерій Власенко:

Городяни стали небайдужими до проблем міста

У 2017 році Краматорськ уперше за 25 років побачив безліч змін, які здивували місцеве населення.

Хоча місто поки що не ввійшло до жодної об'єднаної територіальної громади, його бюджет уже зріс щонайменше втричі.

Щороку приріст становить не менш як 30

стор. 6

Петро Порошенко з вінничанами. 5 квітня 2018 року

ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ

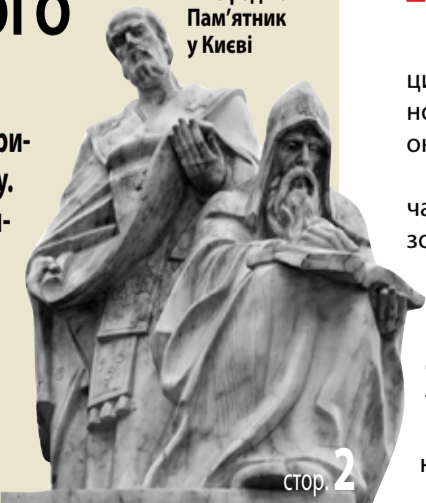
СПІЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА КРАЇНУ

АВТОКЕФАЛІЯ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО ПРАВОСЛАВ'Я

ОЛЕКСАНДР ПАЛІЙ

Кирило і Мефодій. Пам'ятник у Києві

Перед Україною постав шанс – отримати власну автокефальну церкву. Востаннє у документах Константинопольської патріархії натяк на автокефалію Української церкви містився майже сто років тому. Але тоді ця ідея, як і державність, зазнала поразки. Сьогодні цей шанс має стати реальністю

стор. 2

З виступу Президента Петра Порошенка на розширеній урядовій нараді з питань децентралізації та регіонального розвитку, що відбулася у Вінниці 5 квітня

ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ є питанням цивілізаційного вибору, політичної культури і, якщо хочете, національної безпеки.

Децентралізація в Україні стала частиною наших міжнародних зобов'язань. Тому що реалізація стратегічного курсу держави на вступ до НАТО вимагає не тільки модернізації Збройних Сил, що ми надзвичайно ефективно зробили за ці чотири роки, побудувавши нову армію, нові ЗСУ.

Модернізації потребує і праг-

нення держави жити згідно з демократичними принципами, поважати права й свободи громадянина. Децентралізація наближає владу до людини, скорочує час для прийняття і реалізації рішень.

Подібно до того як держава добровільно розділила з органами

БПП переконливо лідирує на виборах у громадах

стор. 7

місцевого самоврядування важелі впливу, так і місцеві виборні органи мають розділити з центром спільну відповідальність за майбутнє країни. Ми маємо піклуватися про те, щоб влада була повернута обличчям до людей і піклувалася про них. Щоб влада була здатна захистити і допомогти людині. Це наше з вами спільне завдання.

14 млн українців живуть в сільській місцевості. Усе життя – то в них паспорти забирали чи не видавали, то Голодомором морили, то перекладали на них основний тягар змін у державі. На сьогодні технічні можливості дадуть можливість їм у

стор. 3

закінчення. початок на стор. 1

Під політичним тиском

Дві з трьох українських православних церков – УПЦ Київського патріархату й УАПЦ, – а також Президент України Петро Порошенко, якому вдалося здобути підтримку більшості Верховної Ради, звернулися до Вселенського патріарха з проханням надати українській церкві Томос, тобто офіційний документ про автокефалію.

Слово «автокефалія» складається з двох грецьких коренів: «автос» – «сам» і «кефалі» – голова – й означає повну організаційну самостійність церкви при збереженні богослужбового літургійного єднання з іншими православними церквами.

Станом на сьогодні існує 14 автокефальних православних церков, які визнаються одна одною, а також низка самоврядних церков, які формально належать до якоїсь автокефальної, і ще кілька – котрі прагнуть автокефалії. Найпершим за статусом православним патріархом традиційно є Константинопольський, хоча Москва час від часу, ще з XVI століття, прагне посунути в статусі патріарха Другого Риму, як образно називають Константинополь (нині місто Стамбул у Туреччині).

Ситуація, за якої серед 14 взаємно визнаних православних церков немає української, зумовлена лише політикою, зокрема тим, що Україна втратила державність у XVIII столітті. Між тим, у XX столітті повну автокефалію отримали церкви з менш численною православною паствою, ніж українці, – болгарська, грузинська, албанська, польська й навіть чехословацька. Дві останні церкви, хай і невеликі, фактично є церквами українців, що здавна мешкали на землях, які нині належать, відповідно, Польщі й Словаччині.

1000 і 500 – відчуйте різницю

Слід враховувати, що Київ був офіційно хрещений 988 року, коли Москви ще не існувало. Московське князівство виникло 1276 року – через три століття після прийняття Київською Руссю християнства як державної релігії. Першу кам'яну церкву в Москві було закладено 1326 року – через три з половиною століття після київських соборів. Московська митрополія з'явилася лише 1448 року – на 460 років пізніше, ніж Київська.

Більш того, на території України знайомство з Христовою вірою відбулося значно раніше від Володимирового хрещення. За даними античних авторів III і IV століть, на землях України, яка тоді називалася Скіфією, у I столітті проповідував апостол Ісуса Христа Андрій Первозванний. Християнами були київський

• Софія Київська, побудована в XI ст. та реконструйована у XVII ст.

• ЕКСКУРС

АВТОКЕФАЛІЯ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО ПРАВОСЛАВ'Я

князь Аскольд (860-ті роки), княгиня Ольга (950-ті роки).

Християнську віру Київська держава отримала через Константинополь – тодішню столицю Візантійської імперії.

За даними літопису, князь Володимир відрядив послів, які відвідали різні країни. У Константинополі київські послі побували у Святій Софії – величому візантійському храмі VI століття, який зберігся донині.

У той час як Київ охрестився без відомого історії опору, народи, котрі жили на півночі – меря, чудь, весь, пермь, мурома, мордва, мокша, мешчера, югра, печора, в'ятичі, – досить важко піддавалися християнізації. У підвладних Києву землях, де згодом зародився російський етнос, язичництво відступало важко. У Суздалі язичницькі жерці підбурювали народ на заколот проти християнства ще через півтора століття. Перші два єпископи були вигнані з Ростова, третій – Леонтій – виїхав побитий від язичників за місто й уже там християнізував мерю, але був забитий поганями. Близько 1173 року Святий Авраамій Ростовський ще руйнував кумирів мері. У XII столітті київський літописець

пише про в'ятичів, що вони на той час залишалися язичниками. У 20-х роках XII століття язичники-в'ятичі закатували християнського місіонера ієромонаха Києво-Печерського монастиря Кукшу Печерського, який проповідував серед них.

Прийняття християнства позитивно вплинуло на київського князя: «Повелів він усякому старцеві і вбогому приходити на двір княжий і брати всяку потребу – питво і їжу, і з скарбниць кунами. Сказавши: «Немічні й недужі не можуть дійти до двору мого», – він повелів спорядити вози і накладал [на них] хлібів, м'яса, риби, і овочів різних, і мед у бочках, а в других квас. І стали це возити по городу, запитуючи: «Де недужі чи старці, що не можуть ходити?»»

Загалом завдяки християнству в Київській державі утвердилися досить гуманні норми як для середньовіччя, особливо порівняно з сусідами. Зокрема, київському князеві Володимирові Мономаху належить ідея скасування смертної кари, немислима для сучасних його країн. «Ні правого, ні винного не вбивайте, не повелівайте вбити його; якщо [хто] буде достоїн смерті, то не погубляйте ніякої душі християнської», – писав Мономах у своєму «Повчанні дітям».

Мова йде про наше остаточне затвердження незалежності від Москви. Тут не тільки релігія, тут геополітика. І для мене це справа затвердження незалежної помісної церкви має таку ж вагу, як отримані безвіз і Угода про асоціацію з Євросоюзом, як наша спільна боротьба за членство в Євросоюзі і членство в НАТО, які ще попереду

Президент України Петро Порошенко

• Такий вигляд мала Софія Київська в XI ст.

ївський митрополит Кирило III) залишався на чолі Київської митрополії до 1281 року. Попри часті напади монголо-татар, він не залишив батьківщини й похований у Софійському соборі Києва.

У 1299 році митрополит Київський Максим, грек за походженням, вражений новим нападом монголо-татар на Київ, залишив Київ і від'їхав у Володимир-на-Клязьмі у Володимиро-Суздальському князівстві. Завойовники сприяли виведенню митрополії з Києва, щоб підірвати традиційну державність Русі. Незадоволений виїздом митрополита великий князь Галицький Юрій Львович, онук Данила Галицького, послав до Константинополя власного висуванця (єпископа Петра), якого було висвячено на митрополита Київського і всієї Русі.

Пізніше деякі з Київських митрополитів мешкали у Володимирі-на-Клязьмі, а згодом і в Москві. Проте всі нові Київські митрополити розпочинали своє служіння в Києві й висвячувалися в Софійському соборі, а деякі й поховані в Києві.

Ця ситуація змінилася, коли 1448 року на вимогу московського князя ієрархи московської церкви без волі Константинопольського патріарха обрали власного митрополита. Таким чином, від Київської митрополії всупереч церковним канонам відокремилися єпархії на території Московського царства, які здавна належали Київській митрополії і були охрещені з Києва. Цікаво, що в СРСР у 1948 році відзначали 500-ліття російської церкви, і ніхто не розповідав про її «тисячоліття».

Тож виникає закономірне питання: як церква, якій не так давно сповнилося 500 років, може бути старшою для церкви, якій минуло більш як 1000 років?

Хрещення означало початок усвідомлення єдності світу, особистої відповідальності і місії кожної людини. Християнські цінності допомогли нашим пращурам здолати фрагментовану свідомість, припинити язичницьке обожнення власних пристрастей, зрозуміти пріоритет духовного. Християнство – це те, що допомогло Європі пройти до процвітання та створити культуру, на яку досі рівняється світ.

Що далі?

Очевидно, після очікуваного отримання Томосу про автокефалію під егідою Української помісної православної церкви, з Божою поміччю, поступово об'єднуються більшість тих, хто ставиться серйозно до християнської православної віри і хто, власне, і є церквою.

Без жовчі, без перекошених облич, з ясним розумінням, що любити ближнього, у тому числі свою країну – богоугодна справа, єдино можлива для християнина.

ЕВГЕН МАГДА
політолог

ПОДії квітня можуть стати вирішальними для України одразу в кількох сферах.

Питання щодо створення помісної православної церкви в Україні обговорюється не перший рік, проте саме у квітні цього року воно знайшло необхідну формалізацію. Петро Порошенко 9 квітня провів переговори зі Вселенським патріархом Варфоломієм, а за тиждень Президент і 268 парламентаріїв (рішуче проти виступив хіба що «Опозиційний блок») підтримали звернення українських православних церков про надання Томосу про

автокефалію. При цьому Порошенко наголосив, що свобода совісті в Україні залишається непохитною, а нова церква не стане державною. Очікується, що наприкінці травня – на початку червня Священний Синод Константинопольського патріархату дасть відповідь на українське звернення. Крок, здійснений Україною, виглядає надзвичайно важливим у контексті гібридної війни, яка ведеться за встановлення контролю над думками та переконаннями громадян.

Триває діалог Києва та Берліна, адже Німеччина залишається надійним та послідовним союзником України. Петро Порошенко провів 10 квітня переговори практично з усіма представниками керівництва ФРН, обговоривши питання двосторонніх взаємин та перспекти-

ви врегулювання конфлікту на Донбасі. Цікаво, що саме після переговорів з українським Президентом канцлер Німеччини Ангела Меркель уперше визнала наявність політичного підґрунтя в проєкті «Північний потік-2». Це дає змогу сподіватися на продовження діалогу з питань енергетичної безпеки Європи.

Виступаючи на XI Київському безпековому форумі, Петро Порошенко анонсував ще дві важливі дії. Україна має намір денонсувати низку статей Договору про дружбу та співробітництво з Росією, проте не відмовиться повністю від документа, який, зокрема, декларує повагу до державних кордонів обох країн. Також наша держава згорне співпрацю з СНД, яка вже повністю виконала функцію

супроводу розлучення республік колишнього СРСР.

Уряд Володимира Гройсмана без зайвого пафосу та поки що без звіту в парламенті відзначив два роки свого існування. Кабінету Міністрів вдалося вирівняти ціну газу для різних категорій споживачів, підвищити мінімальну зарплату, проте з реалізацією ідеї про відновлення шляхів сполучення в Україні є певні труднощі. Однак про звільнення Володимира Гройсмана не йдеться. Сам він запевнив, що братиме участь у наступних парламентських виборах.

Цивілізований світ на п'ятому році активної фази російської гібридної агресії зумів асиметрично відповісти Кремлю. Майже 30 держав вислали російських дипломатів або відкликали своїх послів на консультації, при-

єднавшись до заклику Великої Британії вигнати російських шпигунів з дипломатичними паспортами. Приєдналася до цієї справи і Україна, яка оголосила персонами нон грата 13 російських дипломатів. США, Франція та Велика Британія після застосування урядовими військами хімічної зброї в сирійському місті Дума завдали ракетного удару по об'єктах сирійської хімічної програми.

Цікаво склалася доля двох прем'єрів, схильних до авторитаризму. Віктор Орбан в Угорщині отримав не лише мандат довіри, а й конституційну більшість для партії «Фідес». Серж Саргсян у Вірменії був змушений піти у відставку через протести тисяч людей, обурених його прагненням продовжувати політичну кар'єру попри дану обіцянку.

СПІЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА КРАЇНУ

закінчення. початок на стор. 1

найкоротші терміни доступу до якісних медичних послуг через телемедицину. Це фінансується за рахунок повернутих коштів у розмірі 1,5 млрд доларів. 4 млрд минулого року і 1 млрд цього року спрямовані на сільську медицину... Уже немає проблеми безробіття, є проблема з точністю до навпаки. Україна поступово стає частиною європейського ринку праці. Це є об'єктивним чинником – з цим стикалися всі нові члени ЄС і сусідні країни. Але цей чинник спонукає власників бізнесу та топ-менеджмент збільшувати зарплати в країні.

Нині ініційовано кілька важливих законопроектів, зокрема щодо Національного бюро фінансової безпеки. Я надіслав листа до ВР, визначивши цей законопроект як невідкладний. Також за моїм дорученням на переговорах з МВФ обговорюється питання обґрунтування необхідності податку на виведений капітал.

Кожний міський голова зараз уже нарешті, кожен голова обласної державної адміністрації, кожна місцева рада бореться за інвестора. Мають власні програми або принаймні я хочу, щоб вони мали власні програми залучення інвестицій. Області України в цьому питанні мають різні показники, і понад 85% загального обсягу прямих залучених інвестицій припадає на 7 областей.

Розширення можливостей

Бюджетні показники якщо порівняти 2013–2014 роки і 2018 рік переконливо свідчать самі за себе. Лише за січень–лютий 2018 року порівняно з двома першими місяцями 2017 року приріст загального фонду місцевих бюджетів становив 21,3% – і така тенденція триває четвертий рік поспіль. Торік ці доходи зросли на більш як 30%.

Також прийнято рішення збільшити Фонд регіонального розвитку порівняно з попередніми роком – із 3,5 до 6 млрд.

Уперше в історії України, якщо брати трансферти, понад 50% зведеного бюджету належить місцевим бюджетам. І сьогодні разом з грошима приходять відповідальність. Якщо понад половину грошей держава віддає місцевим бюджетам, то і громади вправі спитати – що і як якісно змінюється в державі? У цьому був сенс децентралізації: не треба їхати й питати до Києва, треба спитати своїх міських голів, своїх місцевих депутатів.

Бо 51% – різке зростання місцевих бюджетів. Водночас проблема неефективного витрачання коштів існує. Для деяких громад несподіваний грошопад виявився неначе стихійним лихом.

У кожному регіоні є зримі успішні приклади змін. Наприклад, у сфері освіти за минулий рік створили 27 тисяч додаткових місць у дитячих садках і збудували 21 школу, провели сотні модернізацій і капітальних ремонтів. У цьому і наступному році триватиме зростання кількості опорних шкіл, розшириться мережа ЦНАПів, продовжиться передача повноважень в сфері архітектурно-будівельного контролю, буде знайдено порозуміння і щодо земельних питань, земельного кадастру та передача їх об'єднаним територіальним громадам.

Органи місцевого самоврядування мають зосередити зусилля на покращенні життєвого середовища для всіх громадян України – надання високоякісних, публічних послуг в економічному, соціальному і культурному розвитку територіальних громад. Кожна відремонтована лікарня, кожний збудований дитячий садок, кожен прокладений автошлях є вкладом в розвиток країни, елементом забезпечення загальнонаціональних інтересів і кроком до покращення іміджу на міжнародній арені.

Протиотрута проти федералізації

Триває процес формування спроможних громад шляхом їх добровільного об'єднання,

Під час робочої поїздки до Вінниці. 5 квітня 2018 року

ЧОТИРИ РОКИ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

665 ОТГ
вже створено,
ще в 40 ОТГ
щойно відбулися
вибори

6,3 млн людей мешкають в ОТГ

у 3–5 разів
загалом зросли
бюджети ОТГ

3400
проєктів розвитку
інфраструктури
вже реалізовано
в ОТГ за рахунок
державної субвенції

На **123,9 млрд грн**
зросли місцеві бюджети
з 68,8 млрд грн у 2014
до 192 млрд грн у 2017

640
сільських
старост
обрано
в ОТГ

51 сучасний
центр надання
адміністративних
послуг створено
в ОТГ

92
місцеві ради
отримали
повноваження
архітектурно-
будівельного
контролю

504
громади
скористалися
механізмом
співробітництва
для розв'язання
спільних
проблем

450
опорних
шкіл та
900
їхніх філій
створено
в регіонах

Більш як **20** міжнародних
проєктів сприяють
децентралізації в Україні

Близько
\$500 млн
загальний розмір
міжнародної підтримки
децентралізації в Україні

На **18,9 млрд грн**
збільшилася державна
підтримка розвитку
регіонів та громад
з 0,5 млрд грн у 2014
до 19,37 млрд грн у 2018

яких уже створено – 665. Це міцна основа самоврядування, і в першу чергу на селі. І ми маємо визнати – я хотів би вперше поставити це питання – що рано чи пізно тим, хто не зможе об'єднатися знизу, доведеться допомогти об'єднатися згори. Бо не можуть на сьогодні люди за-

лишатися заручниками безініціативності місцевих керівників. Політика децентралізації виявилася дієвою протиотрутою від федералізації, яку штучно намагалася прищепити нам Росія. Упевнений, що адміністративно-територіальний устрій всієї України має бути одноманітний.

Карта України не має бути схожа на клаптикову ковдру з купкою латок, а тим більше дірок. Доходи місцевих бюджетів мають бути передбачуваними та стабільними – щоб розраховувати на декілька років вперед на реалізацію масштабних проєктів, які за один рік не втілиш.

ТЕМА

Сумарна радіація ізотопів, викинутих у повітря після аварії в Чорнобилі, була в 30–40 разів більша, ніж при вибуху атомної бомби в Хіросімі

• ЧАЕС після аварії. 1986 рік

«ТРИ ФЛЮОРОГРАФІЇ» ЗА 40 ХВИЛИН

Як виглядає зруйнований реактор та Зона відчуження через 32 роки після аварії на ЧАЕС

РУСЛАНА ЧЕЧУЛІНА

Чорнобиль: радіації менше як на Хрещатику

Вирушаю в Зону відчуження вже, напевне, вдесьте, але багато хто з колег-журналістів тут уперше. У нас один великий автобус, один — менший, і ще дві автівки. Перша запланована зупинка — місто Чорнобиль.

Сьогодні Чорнобиль залишається «густо заселеним» містом у Зоні відчуження — якщо порівнювати з іншими населеними пунктами цієї території. Нині радіаційний фон тут безпечний для людини. Переконалися в цьому можна, глянувши на велике табло дозиметра, розміщеного на одній з адміністративних будівель. Зелені цифри показують: 0,17–0,20 мКзв-год. На Хрещатику, щедро облицьованому гранітом, — і то більше!

Насправді в Чорнобилі ніхто постійно не живе, однак тут розташовані гуртожитки для персоналу, що проводить роботи на станції. У різні дні тут налічується по 2–3 тисячі чоловік. Якщо уважно придивитися, то можна помітити, що на балконах подекуди сохне білизна, у вікнах бовваніють постаті. Ще в Чорнобилі розташувалися готель для туристів, крамниця, кафе й автостанція.

Біля магазину — меморіальний комплекс «Зірка Полин», суть якого більш зрозуміла з народної назви — «Алея мертвих сіл». Обабіч стежки тягнуться таблички з назвами відселених населених пунктів. Іду повз них — а кінця краю не видно. Усього табличок вісімдесят одна, але здається, що їх значно більше.

Парк сонячної енергії

Між Чорнобилем і станцією встановлено ще один кордон, за межами якого — серцевина забрудненої території, так звана 10-кілометрова зона. Ці землі вважаються безперспективними з точки зору очищення в найближчі десятки тисяч років, тому за ними закріплено статус зони спеціального промислового використання. Людина ніколи не зможе тут проживати, однак 10-кілометрова зона не стане мертвою плямою на карті. Більш того,

уже зовсім скоро ці місця мають знову стати енергетичним центром північної України. Замість атомної станції електроенергію вироблятимуть парки сонячної енергетики. Як розповів керівник Державного агентства з управління Зоною відчуження Віталій Петрук, незабаром буде запущено пілотний проект для дослідження роботи майбутніх парків. Очікується, що сонячні електростанції вироблятимуть енергії трохи більше, ніж один атомний енергоблок.

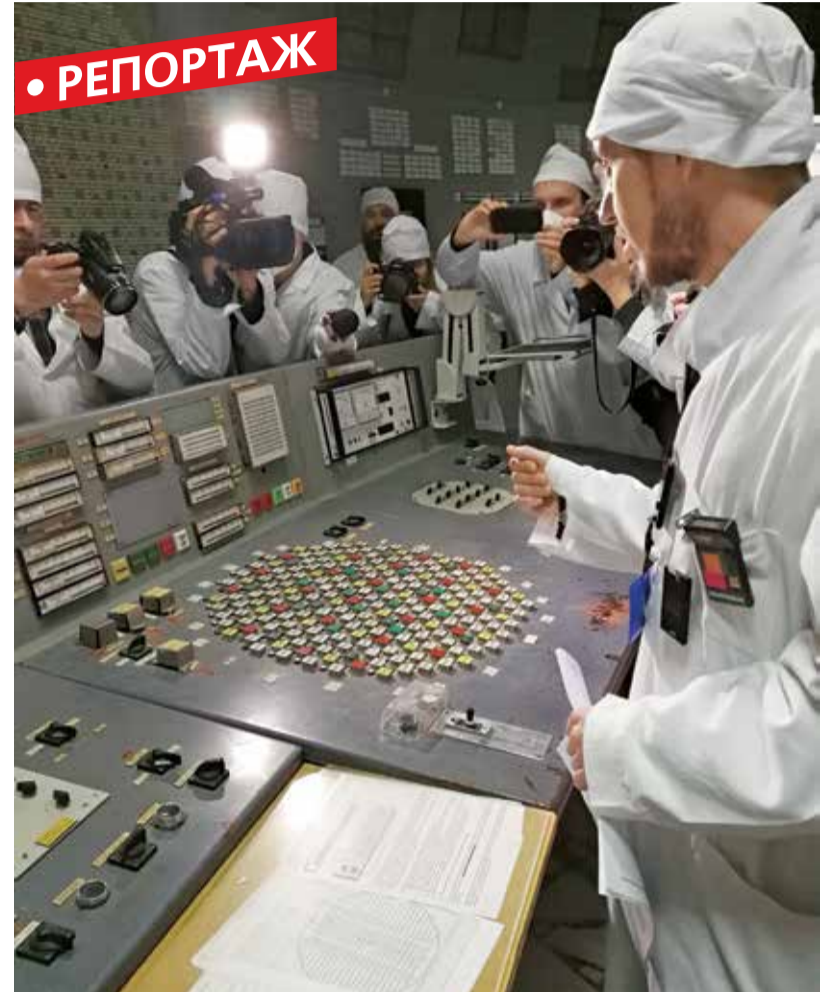
Сама Чорнобильська АЕС уже 18 років нічого не виробляє, але поки що здійснює транзит електроенергії із заходу на південь і схід. Для цього тут досі працює обладнання щитової першого енергоблоку. У перспективі станція буде переобладнана під зберігання радіоактивних відходів, а також лишатиметься одним з найекстремальніших туристичних об'єктів.

Експурсія на зруйнований реактор

Щоб потрапити на станцію (вона, як відомо, розміщена в місті Прип'яті), треба пройти посилений контроль. Відвідувачі проходять крізь рамки металощукача, їх особисті речі прискіпливо оглядає охорона. Пересуватися по території можна лише під наглядом персоналу. Група журналістів плавно пересувається до невеличкої кімнати, де кожному з нас видають жовті бахіли для хімзахисту, що сягають колін, халати, шапочки, респіратор та рукавиці. Далі ведуть знаменитим «золотим коридором» завдовжки більш як кілометр, що з'єднує між собою усі чотири енергоблоки Чорнобильської АЕС. Від однієї думки, що ти ось-ось опинишся прямо біля стін огорожувального контуру зруйнованого реактора, перехоплює дух...

• Меморіальна дошка Валерію Ходемчуку

• Щит управління енергоблоком № 1 Чорнобильської атомної станції

У коридорі збереглося майже все з далеких 80-х. Зрозуміло, звідки ця назва — «золотий коридор: стіни обшиті металевими панелями відповідного кольору, які, відбиваючи світло, створюють всередині легке золотисте марево. Від замкнутого простору починає паморочитися в голові, бахіли хімзахисту неприємно шелестять, посилюючи відчуття тривоги. Нам показують блочний щит управління першим енергоблоком — той, що функціонує досі. На відміну від решти станції, у цій кімнаті персонал продовжує нести вахту.

Наступна зупинка — щит управління енергоблоком № 3. Тут усюди пломби й таблички «виведено з експлуатації». Біля столу — пошарпаний стілець, на якому колись сиділи оператори. Під скляною панеллю розкладено ілюстрації реактора в різних проекціях. У приміщенні тьмяне освітлення, одразу зрозуміло: тут давно ніхто не працює.

Нарешті нам велять надіти респіратори та рукавиці. Ще кілька довгих золотистих переходів, і опиняємося біля стіни, яка розмежує третій та четвертий енергоблоки.

Від усіх тих жахів — плавляного бетону, величезних доз радіації нас відділяє стіна, пофарбована в дивний рожево-лососевий колір. Посеред стіни — меморіал Валерію Ходемчуку — працівникові станції, який загинув безпосередньо під час вибуху. Журналісти

не надто уважно слухають гіда, натомість оточують дозиметриста, який нас супроводжує і робить заміри професійним приладом. Прилад показує від 10 до 50 мКзв-год, що більш як у сто разів перевищує нормальні значення, та якщо швидко покинути приміщення, то опромінення буде порівняно невисоке.

На шеста, професійний прилад дозиметриста не видає набридливого писку, а ось побутові дозиметри, що їх прихопили з собою колеги, не замовкають: мовляв, забирайтеся звідси геть...

Наприкінці, щоб знизити градус тривоги, гід показує заміри індивідуального дозиметра, виданого нашій групі. За 30–40 хвилин експурсії ми всі отримали близько 3 мКзв. Це — як зробити підряд три флюорографії.

Один з найприємніших моментів у відвідуванні станції — обід у місцевій їдальні. Там частують салатом, супом, гречкою з відбивною, млинцями з сиром на десерт, а також дають по склянці соку й кефіру. Готують смачно, а ціни ще нижчі, ніж у легендарній депутатській їдальні Верховної Ради.

Після обіду вирушаємо назад до Києва. На обох блокпостах проходимо обов'язковий дозиметричний контроль: тих, хто забруднився, у цивілізацію так просто не пустять. Треба міняти одяг чи мити взуття. Проте за всі попередні відвідини мені такі не траплялися.

Ірина Луценко:
Нам потрібно більше жінок на керівних посадах

ПРО ЦЕ народний депутат, представник Президента у Верховній Раді Ірина Луценко написала у Фейсбуці.

«Якщо взяти Україну, маємо таку статистику: 14 млн жінок і 8 млн чоловіків працездатного населення. Жінок на 6 млн більше, і вони вимушені займатися нішім низькооплачуваною працею, — зазначила Луценко. — Нам треба заохочувати жінок використовувати свій потенціал на «роботах з доданою вартістю», у технологічних галузях. Нам потрібно більше жінок на керівних посадах. Подивіться на Кабінет Міністрів: із 26 лише 3 жінки».

Депутат зауважила, що ситуація із заступниками міністрів краща, але й там спостерігається гендерна нерівність. «Чому б не ввести баланс 50/50, або принаймні не менш як 30–40 % однієї статі?»

«У 2016 році Кабінет Міністрів підписав тристоронню угоду з профспілками і бізнес-асоціаціями про рівне використання праці жінок і чоловіків, — нагадала Ірина Луценко. — Давайте опустимо цю угоду на рівень нижче — до колективних договорів — і включимо туди позицію позитивних дискримінаційних дій. Наприклад, якщо два кандидати мають рівну освіту й досвід — прийміть жінку!»

Вона також наголосила, що в Україні більше жінок, ніж чоловіків, із вищою освітою. «Це потенціал, який може бути використаний професійно! Нам потрібно вирівняти оплату праці (зараз жінки отримують на 20–30 % менше), заборонити рекламу вакансій з обмеженнями за віком чи статтю. Залучати більше жінок до підприємницької діяльності, надавати мікрокредитування».

Як зруйнувати кримінальні схеми Росії на окупованих територіях

• БЕЗПЕКА

24 квітня в грузинському місті Батумі в рамках проекту «Україна – Солідарність – НАТО» відбулася міжнародна конференція «Сучасні виклики Чорноморського регіону». Цей захід збігся із проведенням щорічного весняного семінару Rose-Roth Парламентської Асамблеї НАТО

ІРИНА ФРИЗ
депутат ВР, голова
постійної делегації
України в ПА НАТО

ОДНИМ із ключових моментів конференції стала презентація спеціально підготовленої нашими фахівцями аналітичної доповіді «Російська тіньова економічна система з використанням невизнаних держав». Цим заходом ми хотіли привернути увагу наших грузинських та західних колег і партнерів щодо використання Російською Федерацією окупованих територій як «чорних дір», де процвітають контрабанда й незаконні оборудки.

Сьогодні Кремль створює на базі невизнаних державних утворень цілі нелегальні «економічні хаби» і включає їх у світові кримінальні схеми. Це дає змогу обходити економіч-

ні санкції та формувати стійкі й ефективні тіньові системи. Адже на тлі міжнародних санкцій Росії стає все дорожче утримувати окуповані території.

І за такий формат – невизнаних державних утворень – Москві доводиться платити. Лише утримання чвертьмільйонної Абхазії коштує російському бюджетові 5 млрд рублів (\$ 81,037 млн) щорічно. Це суттєво б'є по кишені Росії. Тож Кремль намагається створити систему, яка б давала цим квазідержавним утворенням змогу заробляти на своє існування за рахунок власних можливостей і таким чином знизити витрати агресора.

Але зробити це не так просто. Адже санкції та торговельно-економічні обмеження діють не тільки щодо Москви, а й щодо підконтрольних їй територій. Саме тому Кремль намагається замінювати економіку «схемами», що перед-

бачають контрабанду, підставні документи, фіктивні угоди.

Сьогодні ми спостерігаємо створення «економічного чорного хабу» в Південній Осетії (окупований Цхинвальський регіон Грузії) для підприємств, що були взяті під контроль російсько-окупаційним режимом у так званих ДНР і ЛНР. Компанія «Внешторгсервіс», пов'язана з колишнім менеджером сім'ї Януковича – Курченком, – зареєстрована саме в Цхинвалі. Вугілля, що видобувається російсько-окупаційними силами на Донбасі, реекспортується морським шляхом через порт Очамчіра в окупованій Абхазії. Фінансування окупаційної діяльності в ОРДЛО здійснюється через банківські установи Південної Осетії. Саме південноосетинські банки є кореспондентськими банками так званих центральних банків ЛНР та ДНР, вони також намагаються розвивати філіальну мережу на окупованому Донбасі. Таким чином, проблеми окупованих територій Грузії поступово стають частиною проблем України, а окуповані території України – проблем Грузії.

При цьому система управ-

ління окупованими територіями повністю замкнена на адміністрацію Президента РФ та уряд Росії. Розвиток тіньових економічних схем має величезне значення для Росії. Це не тільки механізм забезпечення функціонування окупованих територій. Це й інноваційний механізм уникнення санкцій та здійснення фінансових транзакцій між РФ та країнами світу, що перебувають у міжнародній ізоляції та під санкціями, як, наприклад, Північна Корея та Іран.

Крім того, налагоджена Росією логістична система з використанням цілого флоту контрабандистів дає Кремлю змогу обходити санкції, встановлені для товарів з окупованого Кримського півострова. Завдяки суднам, котрі здійснюють заходи в кримські порти, товари, вироблені на півострові, потрапляють на ринки країн Близького Сходу й навіть Європи. Їх супроводжують підставні документи щодо російського (не кримського) походження цих товарів.

На жаль, грузинська сторона не здійснює моніторингу контрабандної активності Ро-

сії в окупованих портах Грузії. Так, один з найбільших операторів контрабанди на Чорному морі Очамчіра, через який здійснюються морські перевезення краденого українського вугілля, випав з поля зору грузинської влади. Відповідно документування Україною незаконної діяльності, що дасть змогу висувати міжнародні позови, також ускладнено.

Україна, Грузія та країни НАТО з чорноморського регіону мають налагодити обмін інформацією щодо порушень міжнародних санкцій та режиму закритих портів відповідно до міжнародного права. З цією метою ми маємо об'єднати зусилля не тільки державних інституцій, а й волонтерських громадських організацій, котрі здійснюють моніторинг незаконних суднозаходів в окуповані порти Криму. Це значно підвищить ефективність роботи та посилить доказову базу для висунення агресорові подальших судових позовів у міжнародних інстанціях.

За сприяння наших грузинських друзів та західних партнерів ми маємо зруйнувати кримінальні оборудки Росії на окупованих територіях.

ПРЕЗИДЕНТ ПРОПОНУЄ ОФІЦІЙНО ПРИПИНИТИ «ДРУЖБУ Й ПАРТНЕРСТВО» З АГРЕСОРОМ

ПРЕЗИДЕНТ Петро Порошенко запропонує Верховній Раді припинити дію окремих положень договору про дружбу з Росією, яка вже чотири роки здійснює воєнну агресію проти України, та вийти з усіх статутних органів СНД. Про це він сказав, виступаючи на безпечному форумі в Києві 12 квітня.

«Наступним кроком буде внесення мною до Верховної Ради проекту закону про негайне одностороннє припинення дії окремих положень Договору про дружбу, співробітництво та партнерство з Росією в частині, у

якій дія цього договору не сумісна з національними інтересами держави та реалізацією нашого права на самооборону», – сказав Порошенко.

За його словами, така можливість дається країні міжнародним законодавством. Йдеться, зокрема, про статті щодо стратегічного партнерства між Україною та РФ або положення про двосторонню співпрацю у військовій галузі.

Порошенко водночас заявив, що скасовувати цей договір не можна. «Бо є важливими для України положення, у яких сторони по-

важають територіальну цілісність одне одного, підтверджують непорушність існуючих між ними кордонів», – наголосив він.

Порошенко також вважає за потрібне припинити участь України в СНД.

«З огляду на те, що Україна ніколи не була і не є зараз членом СНД та відмову цієї структури засудити російську агресію, просив би, щоб ми спільно з урядом підготували пропозиції щодо офіційного припинення нашої участі в статутних органах СНД», – сказав Президент.

УКРАЇНЦІ У ДРУГІЙ СВІТОВІЙ ВІЙНІ

НАГОРОДИ

- 2,5 млн** українців нагороджені медалями та орденами
- 2070** українців герої Радянського Союзу
- 32** українців двічі герої Радянського Союзу

МІСТА-ГЕРОЇ

- 31 травня 1945** ОДЕСА
- 31 травня 1945** СЕВАСТОПОЛЬ
- 3 8 травня 1965** КИЇВ
- 3 8 травня 1965** КЕРЧ

1939–1945 ПАМ'ЯТАЄМО ПЕРЕМАГАЄМО

Українці в лавах ЧА до 6 млн
Українці в УПА понад 100 тисяч
Українці в лавах армій союзників до 250 тисяч

UKRAINE CRISIS media center
УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПАМ'ЯТІ

ТРАЕКТОРІЯ ПОСИЛЕННЯ АРМІЇ

закінчення. початок на стор. 1

За словами Порошенка, виробництво нової високоточної зброї було налагоджене через два роки після того, як «рішенням Ради національної безпеки і оборони було доручено розпочати ракетну програму».

Президент також наголосив, що нині поставлено нові завдання, зокрема щодо розробки крилатих ракет.

Проект «Вільха» створено

на базі ракетної системи залпового вогню «Смерч». Калібр – 300 міліметрів. Вага боеприпасу – 1 000 кілограмів. У пусковій установці – 12 ракет. Максимальна дальність ураження цілі – 120 кілометрів. Траєкторію кожної з ракет можна коригувати вже в повітрі.

• «Вільха». Пускова установка

Делегація «Солідарності» відвідала Китай

ДЕЛЕГАЦІЯ БПП «Солідарність» наприкінці квітня відвідала Китайську Народну Республіку. Під час візиту пар-

тійці, які представляють різні регіони та різні рівні партійної структури, ознайомилися з планом реалізації глобальної

ініціативи «Один пояс – один шлях». Як відомо, Україна одна з перших підтримала цю ініціативу, покликану об'єднати транзитні можливості різних країн Європи та Азії.

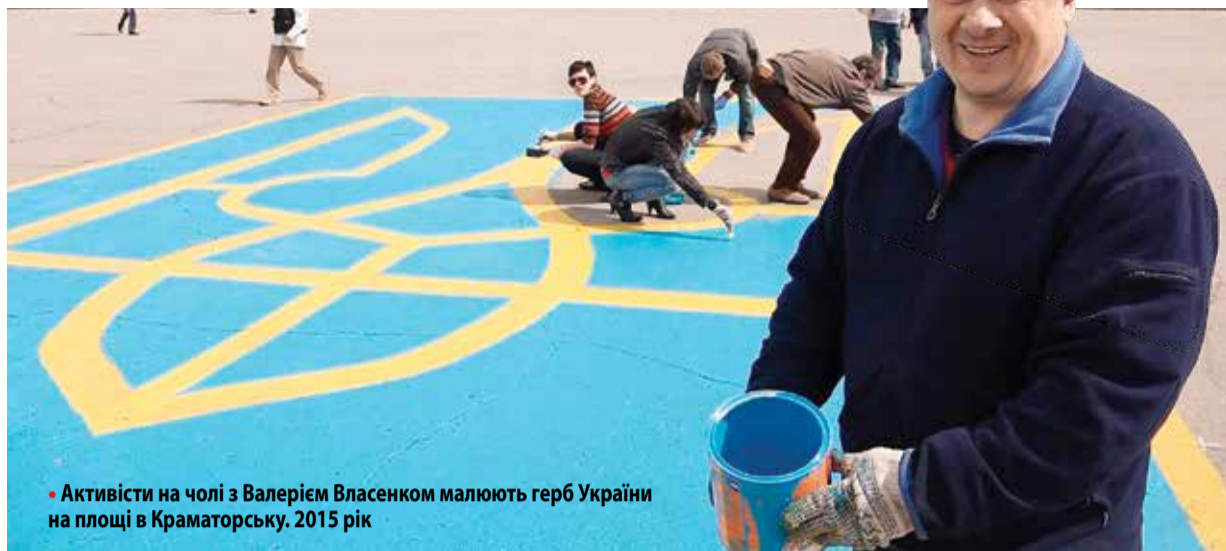
Делегація, зокрема, ознайомила з розвитком стартап-хабів у Пекіні та вільної економічної зони в аеропорту м. Чженчжоу (провінція Хенань), побувала на тракторному заводі корпора-

ції УТО (м. Лоян) та на одному з найбільших у світі підприємств із виробництва автобусів Yutong.

У Шанхаї делегація продемонстрували екологічні проекти, що реалізуються з метою збереження довкілля.

Під час візиту сторони обговорили можливості практичного наповнення ініціативи «Один пояс – один шлях», інвестиційні можливості для України, а також співпрацю на рівні міст і регіонів двох країн.

ПОЗИЦІЯ

Активісти на чолі з Валерієм Власенком малюють герб України на площі в Краматорську. 2015 рік

Депутат Краматорської міськради Валерій Власенко:

Люди вже не бояться бойовиків, але страх перед політикою залишається

закінчення. початок на стор. 1

відсотків, і торік міський бюджет сягнув 2 млрд грн. Відновився комунальний транспорт.

Цього року на житлово-комунальне господарство виділили 80 млн грн. Модернізуються п'ять амбулаторій, проводиться ремонт опорної школи, на яку за моїм депутатським запитом виділено 2,5 млн грн. Попередні 25 років дороги не ремонтувалися, а в школах здійснювалися лише косметичні ремонти.

Населення постійно взаємодіє з владою, зокрема й через Інтернет. У Фейсбуці представлені майже всі комунальні підприємства, які також регулярно комунікують з населенням.

Городяни стали небайдужими до проблем міста.

Спрацював агітаційний листок...

Парадоксально, але ми перебуваємо в опозиції до місцевої влади, де із 42 депутатів – 24 відносять себе до «Опозиційного блоку». Тим приємніші перемоги та зміни на краще, які відбуваються в місті.

2016 року було ухвалено закон про відновлення Донбасу («Про особливості державної політики із забезпечення державного суверенітету України на тимчасово окупованих територіях у Донецькій і Луганській областях». – Ред.). Щодо Краматорська було багато проектів, але протягом 2016 року кошти, які перераховувалися на обласний бюджет, блокувалися рішенням Краматорської ради, тобто «Опозиційним блоком». Обласна держадміністрація пропонувала депутатам передати їй повноваження, щоб проекти, передбачені законом, нарешті реалізувалися. І ми добилися, що в січні 2017-го було

ухвалене відповідне рішення міської ради. Ми їх переконали, випустивши спеціальний агітаційний листок. Вони злякалися громадської думки й поступилися... Це була головна перемога. І врешті, у 2017 році ми побачили максимальний ефект для міста – уперше за 25 років.

На всю Європу...

У 2012 році місто ухвалило рішення про співпрацю зі Світовим банком про залучення кредиту на суму 5 млн дол. Ці кошти мали бути спрямовані на реконструкцію об'єктів житлово-комунального господарства. Ми б отримали гроші практично під нульові відсотки! Однак торік виконавчий комітет міської ради вийшов з пропозицією заморозити співпрацю через страх кредитних ризиків. Депутати вирішили, що долар може сягнути і 100 грн, і 150... Хоча таке могло б статися лише за умов воєнного наступу Росії.

Цією ганебною історією того, як місцева влада саботує важливий інфраструктурний проект, поділилася на своїй сторінці у Фейсбуці навіть перший заступник голови Верховної Ради Ірина Герасченко. Вона написала, що Краматорська міська рада зганьбила Україну на всю Європу.

Населення обережно ставиться до всіх партій

15 квітня 2015 року в Краматорську повалили пам'ятник Леніну – хоча прихильників «сопка» в Краматорську, на жаль, ще вистачає. Та я б не сприймав це серйозно. Нині з'являється більше правди про те, що відбувалося у Радянському Союзі, наприклад, про Голодомор... Навіть літні люди переосмислюють старі цінності.

Та жителі все ще відчувають страх – не хочуть якось виділятися, ставати більш політично активними. І поки що дуже обережно ставляться до всіх партій у місті.

Мабуть, вони ще мають подолати свій страх перед політикою. Водночас звикають жити в мирній реальності й уже перестали боятися повернення бойовиків.

На тлі такої собі відстороненості людей від політичного життя приємно, що краматорський осередок «Солідарності» – це справді живий організм. У нас функціонує громадська приймальня, реалізуються проекти.

Із соціальних проектів – ми вже півроку проводимо турніри з настільного тенісу. Вони настільки популярні, що часом закінчуються далеко за північ.

Спільно з україномовним клубом «Файно» ми реалізували проект з безкоштовних курсів для тих, хто бажав вивчити літературну українську мову. Кожен із двох курсів відвідували близько півсотні мешканців Краматорська.

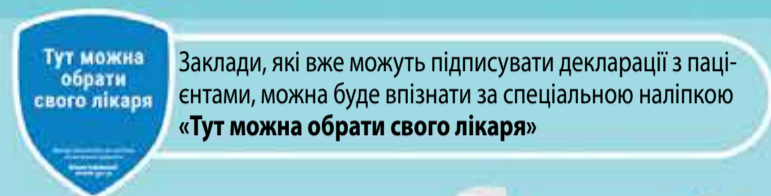
Також реалізуємо проекти з підтримки українського війська. Встановили в школах три меморіальні дошки, що увічнюють пам'ять про загиблих героїв АТО та Небесної сотні.

Люди звертаються у громадську приймальню, щоб вирішувати свої проблеми. Так, у нас зареєстровано близько 70 тисяч переселенців. Із них третина – пенсіонери. Відповідно до постанови Кабінету Міністрів їх потрібно верифікувати щопівроку. Часом із цим виникають проблеми, тому виплата пенсії блокується.

Люди звертаються в громадську приймальню, щоб виплату відновити. Днями, наприклад, ми отримали кілька таких звернень, з якими нині працюємо.

За перший тиждень програми «Лікар для кожної сім'ї» понад 150 тисяч українців знайшли лікаря, з якими підписали декларації

ПІДПИСНА КАМПАНІЯ ДЕКЛАРАЦІЙ З СІМЕЙНИМИ ЛІКАРЯМИ / ТЕРАПЕВТАМИ / ПЕДІАТРАМИ (проводиться з 1.04.2018)

НЕОБХІДНІ ДОКУМЕНТИ ДЛЯ ПІДПИСАННЯ ДЕКЛАРАЦІЇ:

з сімейним лікарем/терапевтом

- паспорт
- ідентифікаційний код

з педіатром/сімейним лікарем, який обслуговуватиме дитину

- паспорт
- ідентифікаційний код обох батьків дитини
- свідоцтво про народження дитини

ЗМІНИ ДЛЯ ЛІКАРІВ

Максимальна кількість пацієнтів, яку можуть обслуговувати лікарі первинного рівня меддопомоги:

СІМЕЙНИЙ ЛІКАР

ТЕРАПЕВТ

ПЕДІАТР

1800 ПАЦІЄНТІВ

2000 ПАЦІЄНТІВ

900 ПАЦІЄНТІВ

У сільській місцевості кількість пацієнтів може перевищувати норму через соціально-демографічні, інфраструктурні та інші особливості території

БАЗОВА СТАВКА ЛІКАРЯ ЗА 1 ПРИПИСАНОГО ПАЦІЄНТА У 2018 р.

370 грн/рік дорослі

750 грн/рік діти та пенсіонери

ЗМІНИ ДЛЯ ПАЦІЄНТІВ

Оримання первинної меддопомоги за рахунок коштів з держбюджету

СЛОВО і ДІЛО

З 01.01.2019 р. пацієнти, які не оберуть собі сімейного лікаря/терапевта/педіатра та не підпишуть з ним декларацію, платитимуть за медпослуги на первинному рівні власним коштом

Потужний фактор стримування

У результаті санкцій оточення російського президента втрачає мільярди

Нові санкції уряду США проти російських олігархів та компаній були найбільшійшими з тих, що запроваджувалися американським урядом. Чи можуть вони зупинити агресивні дії путінського режиму – військові злочини в Сирії, продовження окупації частини території Донбасу, терористичні акти з використанням хімічної та радіоактивної зброї, хакерські атаки проти урядів та підприємств багатьох країн світу, втручання у вибори інших країн?

БОРИС КУШНІРУК
економіст

Близько до Путіна

Під санкції нині потрапили двоє близьких до Путіна олігархів – Дерипаска та Вексельберг. Тепер з ними не повинні мати справу не тільки американські фізичні та юридичні особи, а й компанії та підприємці інших країн світу. Якщо вони не хочуть самі опинитися в санкційних списках американського уряду.

Ці заходи вже поставили під загрозу банкрутства бізнесові імперії одного з цих олігархів – Дерипаски. Основу його бізнесу становлять підприємства з виробництва алюмінію. Ця галузь у Росії була фактично монополізована за допомогою російської влади в інтересах Дерипаски.

Російський режим базується на поєднанні сил потужного криміналітету (наприклад, таких організованих злочинних угруповань, як «Солнцевське», «Тамбовське», «Ізмаїлівське», «Малишевське» тощо) та спецслужб. Нинішні російські олігархи – переважно колишні лідери цих злочинних угруповань, які є лише держателями злочинного «обшака». А для представників російських спецслужб, особливо Путіна та його оточення, вони є особами, котрі управляють їхніми коштами.

Зрозуміло, за таких обста-

вин, найімовірніше, усі підприємства Дерипаски будуть націоналізовані з компенсацією втрат. Тобто йому (читай Путіну та представникам російських спецслужб) за все заплатять із російського бюджету. Компенсують також і збитки Вексельберга. Про це вже офіційно оголосили російські можновладці.

Отже, санкції проти російських олігархів моментально не призведуть до падіння російського режиму. Його стабільність базується передусім на високих цінах на нафту. Саме нафтові доходи формують більш як половину російського держбюджету. Нинішній стан золотовалютних резервів та доходів дає змогу утримувати відносну соціальну стабільність та виводити з держбюджету кошти на користь російських олігархів.

Політика стримування

На Заході раніше запліщували очі на відверто кримінальний характер російського режиму, оскільки високі нафтові доходи давали змогу отримувати вигідні контракти з Росії. Не обходилося й без корупції, яка простягла свої щупальці з Москви в країни Заходу. Кримінал, за яким стоять російські спецслужби, почав активно інвестувати в європейські та американські компанії і нерухомість, відмиваючи отримані злочинним шляхом кошти. Така ситуація могла б зберігатися доволі довго, але авторитарні режими, як правило, починають відверто

нахабніти. Дійшло до вбивств опонентів за межами Росії, намагань активно впливати на політичні процеси інших держав, врешті – до воєнної агресії.

Чим довше світ утримується від жорсткої реакції на такі агресивні дії, тим більше впевненості у російського криміналітету в його безкарності. Тим зухваліше він діє. Тому брак реакції на отруєння полонієм опонента російської влади в Лондоні у 2006 році, підозрілу загибель багатьох інших російських опонентів російського режиму за кордоном, на відверту воєнну агресію проти Грузії, недостатня протидія окупації Криму та Донбасу – усе це заохочувало Москву до інших злочинних дій: втручання Москви в президентські вибори в США та Франції, у референдум у Британії щодо виходу з ЄС, спроби військового завоювання в Чорногорії та воєнних злочинів у Сирії, використання хімічної зброї задля отруєння

Російський режим базується на поєднанні сил криміналітету та спецслужб. Російські олігархи – переважно колишні лідери цих злочинних угруповань

колишнього російського розвідника у Британії.

Такий наступ проти демократії протверезив західні політичні еліти. Про кримінальний характер російської влади вже говорять відкрито. Але попри усвідомлення загрози, які несе західному світові режим російського союзу криміналітету та спецслужб, протидіяти йому максимально жорстко все ще

остерігаються. На Заході розуміють, що внаслідок справді жорстких санкцій, пов'язаних із заморожуванням російських активів, заборонаю розрахунків у доларах та євро економіка Росії почне розвалюватися дуже швидко. Що, у свою чергу, призведе до дестабілізації та дезінтеграції російської імперії. Це загрожує втратою контролю за наявною на її території ядерною, хімічною, бактеріологічною зброєю.

Тож виходячи з цього, не слід очікувати якихось надзвичайно жорстких санкцій щодо російського режиму. Його намагатимуться стримувати, але не знищувати. І таке стримування не виключає можливості нових агресивних дій Кремля, зокрема й щодо України.

Нам своє робить...

Водночас очевидно, що вікно можливостей для проявів агресивності на зовнішній арені в російського режиму поступово зачинається. Епоха панування вуглеводнів завершується. Дедалі активніше використання відновлюваних джерел енергії, виведення на ринок нових видів електромобілів та водневих двигунів неминуче зменшуватиме залежність світової економіки від нафти й газу. А це вдарить по доходах і можливостях Росії впливати на події у світі. З цими викликами російський режим не здатний буде впоратися.

Це неминуче породжуватиме великі загрози для світу, особливо для України та інших сусідніх з Росією держав. Чи встигнемо ми до того часу провести реформи, що дасть змогу сформувати економіку та державні інституції, які будуть спроможні протистояти хвилі хаосу, що вихлюпуватимуться із сусідньої держави внаслідок її дестабілізації?

Просто зобов'язані встигнути.

Вадим Денисенко:

За два роки ми здобудемо повну газову незалежність

СЬОГОДНІ робиться все для того, щоб бути незалежними щодо

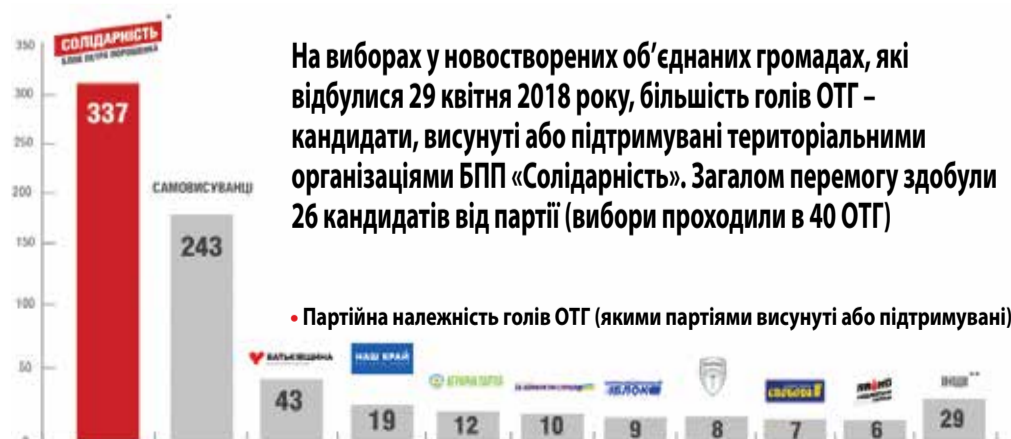
газу, заявив народний депутат від БПП представник Кабміну у Верховній Раді Вадим Денисенко на телеканалі «Прямий».

Парламентарій нагадав, що вже ухвалено програму про вихід на повну газову незалежність до 2020 року.

«Тобто є всі можливості наростити власний видобуток газу настільки, щоб у 2020 році стати незалежними від будь-якого імпорту газу. Є достатньо великі поклади газу на території України», – запевнив депутат. Водночас, за словами Денисенка, реалізація рішення про створення Фонду енергоефективності йде повільніше, ніж передбачалося.

«Але станом на зараз уже оголошено конкурс на керівника фонду, і з 1 січня наступного року він починає працювати. Тобто це фонд, який почне вкладати достатньо великі гроші, у тому числі це будуть європейські гроші, в енергомодернізацію країни. Ми справді маємо неймовірне споживання газу порівняно з іншими країнами. Але станом на сьогодні ми наростили атомну енергетику до 55 %, хоча раніше вона була менше як 50. Плюс 5 %. Є плани щодо нарощення гідроенергетики. Зараз робиться все від нас залежне для того, щоб бути незалежними щодо газу», – резюмував Денисенко.

БПП ПЕРЕКОНЛИВО ЛІДИРУЄ НА ВИБОРАХ У ГРОМАДАХ

На виборах у новостворених об'єднаних громадах, які відбулися 29 квітня 2018 року, більшість голів ОТГ – кандидати, висунуті або підтримувані територіальними організаціями БПП «Солідарність». Загалом перемогу здобули 26 кандидатів від партії (вибори проходили в 40 ОТГ)

• Партійна належність голів ОТГ (якими партіями висунуті або підтримувані)

ТАК, 4 КАНДИДАТИ від «Солідарності» очолять ОТГ в Запорізькій області (вибори відбулися в 7 громадах), 3 – у Харківській

(із чотирьох), 3 – у Кіровоградській (із трьох), 2 – у Тернопільській (із двох). Попри грубі порушення виборчого законодавства,

зокрема масовий підкуп виборців з боку штабів ВО «Батьківщина» у Кілійській ОТГ (Одеська область), кандидат від БПП «Солідар-

ність» Павло Бойченко переміг із результатом понад 50 відсотків.

Результати інших політичних сил: «Батьківщина» – 1, Радикальна партія – 1, Аграрна партія – 1, «Опозиційний блок» – 1, «Наш край» – 1.

У радах об'єднаних громад кандидати від БПП перемогли з великим відривом від суперників. Усього за результатами квітневих виборів партія отримала 246 мандатів. У міських ОТГ, де вибори проводилися за партійними списками, партія отримала перше місце – 40 мандатів зі 112.

Результати інших партій такі: «Батьківщина» – 20, Радикальна партія – 11, «Опозиційний блок» – 10, Народний рух України – 7, «Самопоміч» – 5, Аграрна партія – 5.

Загалом з 2015 року в Україні відбулося шість кампаній з виборів у ОТГ. БПП «Солідарність» має стабільну підтримку на всіх виборах. На сьогодні обрано 705 голів ОТГ. Із них 337, або 48 %, представляють «Солідарність».

«З розвитком реформи, – заявив народний депутат Сергій Березенко, – дедалі більше українців стають активними при-

хильниками децентралізації. Ми бачимо нові історії успіху, ми бачимо справжніх, відповідальних лідерів громад, яким довіряють люди.

Це дратує противників реформи, і вони дедалі активніше вдаються до грубих порушень закону.

Як свідчать факти масового підкупу та інших порушень, зафіксовані нашими штабами, а також громадськими активістами й спостерігачами, ці порушення вчиняють представники політичних сил, які виступали проти реформи децентралізації».

• Панахида в Києві, травень 1861 року. Архівне фото

В Україну – назавжди

22 травня – традиційний, але й особливий день паломництва світового українства до Канева, на Чернечу гору, де похований великий український поет і художник Тарас Шевченко

У травні сповнюється 157 років від часу навічного його повернення в Україну. Повернення в домовину, у супроводі найближчих молодших друзів – історика Олександра Лазаревського та художника Григорія Честахівського

• Пароплав «Кременчук»

ВОЛОДИМИР БІЛЕНКО

ПОМЕР Тарас Шевченко 10 березня (тут і далі дати вказано за новим стилем) 1861 року в 47 років, перебуваючи в Петербурзі. У столиці Російської імперії він прожив значну частину свого життя – близько 17 років. Поховали його 12 березня на Смоленському кладовищі в Пітері. Однак ще в день смерті друзі запряглися згодом перевезти його тіло в Україну. У квітні було одержано дозволу влади, на цей час зібрано достатні для незвичайної подорожі гроші.

8 травня 1861 року, через 58 днів після похорону, на Смоленському кладовищі знову зібралися друзі й численні прихильники. Дубову труну дістали з могили, поклали у свинцеву, а тоді ще й у соснову, оббиту по кутах залізом і стягнуту залізними поясами, установили її на спеціальний віз на ресорах, укрили червоною китайкою (так за козацьким звичаєм ховали лицарів України), упрягли четверо коней і повезли через весь Петербург на Московський залізничний вокзал.

Наступного дня, 9 травня, були вже в Москві. З вокзалу домовину перевезли на Арбат. Тут, у церкві Тихона-чудотворця, відбулася багатолюдна панахида.

Далі похоронний маршрут із Москви пролягав через Серпухов – Тулу – Орел – Кроми – Дмитровськ – Упорой – Севськ в Україну. Від самої Москви їхали кінями. Який вигляд мав цей кін-

ний поїзд, видно на малюнку, що його олівцем у дорозі виконав Григорій Честахівський, який і супроводжував домовину.

На цьому маршруті громадянську панахиду влаштували в Орлі, де жив і взяв участь в урочисто-траурній церемонії Тарасів приятель Якушкін, російський етнограф, юрист і громадський діяч.

«Домовину, покриту червоною китайкою, поставили на дорозі. Прийшли гімназисти зі своїм куратором, директором та учителями... Народу зібрався великий натовп, хоча домовина стояла тільки дві години», – зафіксовано у біографічній хроніці Шевченка Олександром Кониським.

Перше українське село, через яке тоді пролягав поштовий тракт із Москви до Києва, було Есмань.

«Учора, в середу, 3-го числа мая, в четверть третього часу, Кобзар наш дужий став уже на свою рідну землю Українську, а я став навколішки і тричі уклонився рідній неньці Україні й тричі поцілував її святу землю од себе й од рідних дітей її, котрі свято почитають її, проживаючи на чужині далеко», – писав Честахівський. А першим українським містом, через яке проїхала траурна колісниця (15 травня), став Глухів, тоді повітове місто Чернігівської губернії, тепер – Сумської області.

Обідньої пори 16 травня зустрічала й проводжала траурну процесію ще одна гетьманська столиця – Батурин (Чернігівська область). Про це нагадує

пам'ятний знак на місцевій капличці.

А далі – по дорозі до Києва – процесія зупинилася в повітовому містечку Чернігівщини – Борзни.

Тут Шевченко жив узимку 1847 року. Гостював у поетаромантика Віктора Забіли (його образ став прототипом одного з цікавих персонажів повісті «Капітанша»). Тарас тоді полонив борзнянців чудовим співом і жартівливими оповідками. Тепер же старий приятель організував зустріч і проводи Тарасової домовини та приєднався до процесії аж до самого Канева, де взяв участь у похоронах та опорядженні могили Кобзаря.

Особливо урочистою була процесія в Ніжині: назустріч вийшли всі цехові зі значками, ліцеїсти та гімназисти. Як згадують очевидці, «труна на возі вінками обвита, на козлі ямщик бородатий, коні поштарські ледве бредуть по піску глибокому... Народ поскидав шапки – ми заспівали йому хором сумну пісню, – на труні був вінок, і з руки жіночої на йому написано: «Прощай, батьку, орле сизий». Панахиду правили у Свято-Преображенській церкві.

Проїхали через Носівку (уже темніло) і Козелець (уночі).

О 7-й ранку 18 травня процесія прибула у Бровари. Тут ночував гонець із Києва, щоб потім своєчасно оповістити киян, коли зустрічати домовину з тілом Тараса. Йому повідомили, що до 10-ї ранку буде перепочинок, та й рушати далі.

Дорога – піщана. Їхати

було тяжко. О 5-й дня уже прибули до лісу поблизу Дніпра.

Київські студенти не дозволили везти домовину кінями – самі впряглися у воза й перевезли через Ланцюговий міст (нині тут міст метро). Труну встановили в церкві Різдва на Подолі (Поштова площа). Були промови, молебні, робочі суперечки щодо місця поховання – хотіли саме в Києві. Розглядалися варіанти: на горі Щекавиці, біля Аскольдової могили чи поблизу Видубицького монастиря. Але переміг Григорій Честахівський, заявивши, що воля Тарасова зорієнтує на Канів. І 20 травня вранці пароплавом «Кременчук» процесія рушила по Дніпру до Канева. Там труну встановили в Успенському соборі, що й досі зберігся, і знову ж таки зчинилися робочі суперечки: ховати біля собору чи в якомусь іншому місці.

Чому Тараса Шевченка поховано на Чернечій горі в Каневі

«Як би воно добре не було, то все добре тільки по-нашому, а ми давайте добре робить по-Тарасовому, як бажала його душа безсмертна...», – на поліг художник Григорій Честахівський. І вибрали Чернечу гору, на яку вказав Варфоломій Шевченко, троюрідний брат поета.

• Емблема байкерського фестивалю «Тарасова гора». Малюнок Андрія Ермоленка

• Пам'ятник Шевченку на Тарасовій горі в Каневі

АНАТОЛІЙ СТРИЛЯНИЙ
публіцист

ЧЕКАЮТЬ СКОРИНКИ

«ПЕРЕМОГИ від поразок ти не повинен відрізняти», – переконував себе російський поет Борис Пастернак. Певною мірою це побажання можна адресувати до всіх людей і навіть до деяких країн, котрі надто поспішають виставляти оцінки самим собі – незмінно вищі. Розпад СРСР, наприклад, не можна вважати ані перемогою, ані поразкою росіян хоча б тому, що в цій добрій справі брали участь усі народи імперії. Там не було протиборчих сторін, а раз так, то нема на кого ділити перемогу/поразку.

Невдовзі, однак, Кремль назвав цю подію найбільшою геополітичною катастрофою століття, а через кому – поразкою росіян як титульного імперського народу. Як не дивно, їм, росіянам, це сподобалося. Вони почули те, що по-тай хотіли почути. У той час більшість із них ледве зводили кінці з кінцями. А коли вам кепсько, то хочеться знайти винуватого. Потрібен ворог. Таким ворогом-переможцем призначили дядька Сема і, між іншим, уже тоді, у 90-ті роки, – українця. Щоправда, він називався не переможцем, а «зрадником», але в тому випадку це в очах пересічного росіянина було одне й те саме.

А раз знайдено ворога-переможця-зрадника, саме собою виникає мета-завдання: переграти партію, взяти реванш. Справа, звичайно, не в словах як таких, але щось означають і вони. Що, здавалося б, заважало росіянам назвати розвал СРСР ну, хай не перемогою, а своїм успіхом – торжеством здорового глузду, оскільки не схопилися за зброю? А тепер нова підміна слів. Поразки називають перемогами. Напали на Україну, розраховували взяти якщо не всю, то добру половину – не вийшло.

Про те, що захоплення Криму – півсправи, у Москві говорилося завжди. «Нам не потрібен Крим – нам потрібна вся Україна», – ще двадцять років тому проголосив керівний думець Юр'єв. Він, мовляв, сьогодні бачить чітко: Росія зазнає поразки. Вона вже в ряду країн, на які надягають намордник. Московське ТБ переконує, що це перемога, але така, за яку доведеться платити.

І знову їм приємно це слухати! Загадка російської душі? Та жодної. Якщо саме начальство передракає вам явні втрати, значить, можна нічого не робити – тільки пишати батьківщиною. Ні вчитися, ні працювати – хіба що схопити принагідно що-небудь чуже. Багато хто просто, як нагороду, чекають, коли їх посадять на хліб і воду, щоб назбирати гармат. Більше, ще більше! Стріляти вони не будуть, зате, дивлячись на них, точно знатимеш, заради чого харчуєшся сухою скоринкою і чаєм, що його п'є улюблений вождь.